

DR. LUKÁCS MARIANNA

Mégis, kinek az egészségéről van szó?

Mint ahogy az várható volt, már most minden a szűk két hónap múlva esedékes választásokról szól, így aztán ennél jobb alkalmat mi, önkéntes egészségpénztárak keresve sem találhattunk volna arra, hogy megvonjuk az utolsó ciklus mérlegét.

Ha csak a számokat nézzük, akkor akár meg is lehetnének elégedve. Ez ma egy ötvenmilliárdos szektor (a PSZÁF a hiteles adatokat várhatóan májusban teszi közzé), már ami a bevételeket, a szolgáltatási kiadásokat és a tagok vagyónát illeti. Az elmúlt évek alatt inflációkövető növekedést hoztak, ami egy gazdasági válság közepén akár büszkeségre is okot adhatna. Azonban a szakemberek pontosan tudják, hogy az egészségipar kevésbé konjunktúrafüggő, hiszen a betegség gyógyítása nem tűr halasztást, ellentétben a hitelek törlesztésével.

Ami viszont elretentő, az a pénztártagok által igénybe vett szolgáltatások tendenciája. Mint ismeretes, egy önkéntes egészségpénztárnál – a nevében is benne van – a pénztártag kényszer nélkül azokra a szolgáltatásokra költ, amelyeket tágabb értelemben a törvényalkotó, szűkebb értelemben az egészségpénztár szabályzatai engednek, végső soron pedig a saját igényei határoznak meg.

A Patikapénztár által az elmúlt tíz évben finanszírozott szolgáltatásokat áttekintve az a legszembevetőbb, hogy az elmúlt három évben újra nőtt a gyógyszer és a gyógyászati segédeszköz aránya, a kettő együttesen újra a teljes kiadások 85 százalékát teszi ki. A figyelmes olvasó erre akár azt is mondhatná, hogy a Patikapénztár adata a szektorra nézve nem jelent semmit, mert köztudott róla, hogy tagjai mindig élen jártak a gyógyszerfogyasztásban. Azonban ezzel a magas aránnyal már biztosan nem vagyunk egyedül, hiszen az OTP Egészségpénztár napokban közzétett jelentése 2009-ben kiugróan magas, 57,14 százalékos gyógyszerfogyasztási arányról számol be (a Patikánál ez az arány 65,96 százalék). Tehát nem elszigetelt jelenségről van szó.

LUKÁCS MARIANNA. Az emberek attól nem lesznek kevésbé betegek, hogy recesszió van

Ennek a rossz tendenciának az okát kereshetjük a lakosság egyre romló egészségi állapotában, de vélhetően akkor sem tévedünk nagyot, ha a megváltozott jogszabályi környezetet hibáztatjuk. A mostani ciklus adószabályait összefoglaló táblázat alapján nyomon követhető, hogy a 2007. évi soha nem látott szigorításokat hozott, aminek az okát a mai napig sem ismerjük, de ez még biztosan nem volt válságkezelő csomag (a törvényeket 2006 őszén fogadták el). Látható, hogy a törvényalkotó a pénztártagok számára az addig megszokott szolgáltatások felét szja-kötelessé tette, és ezzel párhuzamosan az adható munkáltatói befizetést az ötödére csökkentette. Az üzenet célba ért: a prevenció szolgáltatások megadóztatásával a munkáltatók sem kívánták mindenáron megőrizni ezt a juttatást. Ráadásul 2007 előtt kormányrendelet szabályozta ezt az ügyet, így a törvényalkotó Pénzügyminisztérium félevente szükségét érezte, hogy a kormányt ennek módosításával lefoglalja.

A helyzet zavarosságát, már ami az egészségpénztár által finanszírozható szolgáltatások körének folyamatos változását illeti, jól bizonyítja az a tény, hogy maga a PSZÁF sem tud a szektor által finanszírozott szolgáltatásokról kategóriánként (pl. gyógyszer, üdülés, sportolás) hitelt érdemlő idősort összesítve összeállítani.

Tanulságos volt a mostani ciklusban született szabályokat egy csokorba szedni. Ember legyen a talpán, aki az elmúlt évek adójogszabályaiban ésszerűséget talál. A szigorítások és enyhítések minden logikát elvetnek, mert a tör-

vényalkotóról mégsem feltételezhetjük azt a célt, hogy a pénztártagok adómentesen egészségmegőrzésre nem, csak a betegség gyógyítására használhassák a patikakártyájukat.

Pedig az adókedvezmények klasszikusan ösztönző hatása itt is maradéktalanul érvényesült. 2006-ban megfordult a pénztári szolgáltatások jótékony, színesező tendenciája, és ma már ott tartunk, hogy az emberek „leszoktak” az egészségről, mint ahogy ezt a gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök jelenlegi 85 százalékos aránya mutatja.

A jövőre nézve pedig bőven

van teendő. Persze elsősor a bevételek növelése jut mindenkinek az eszébe, habár a válság elgondolkodtatja az embert a mindenáron való növekedés szükségességéről. Az viszont biztos, hogy meg kell fordítani a pénztártagok által igénybe vett szolgáltatások alapvetően a gyógyítás irányába mutató tendenciáját, még akkor is, ha az OEP rövid távú érdekeit saját kiadásainak tehermentesítése szolgálja. Az igazi feladat az, hogy tagjainkat rávezessük a prevenció szolgáltatások igénybevételére, amire a szektorban jelenleg 50 milliárd forint áll rendelkezésre.

Büszkék vagyunk arra, hogy a

Prevenció Alap ingyenes szűréseivel elindítottuk ezt a folyamatot. A szűrések önkéntesek, ezért tartjuk nagy eredménynek a több ezer anonim részvételt. Jó érzés

arra gondolni, hogy nemcsak az államnak vannak adókedvezményekbe csomagolt ösztönző eszközei, hanem egy önkéntes, független pénztárnak is.

AZ ÖNKÉNTES EGÉSZSÉGPÉNZTÁRI SEKTOR ADATAI

Forrás: www.pszaf.hu

(2003–2009, millió forint)

	Bevétel	Taglétszám (fő)	Szolgáltatás	Vagyon
2003	13 494	219 389	9 228	13 002
2004	22 110	357 518	15 092	20 314
2005	31 000	490 900	21 800	26 804
2006	35 020	624 200	27 027	36 629
2007	39 200	733 000	34 049	41 089
2008	48 505	842 120	39 942	47 143
2009. III. negyedévig	34 149	889 026	37 408	48 482

AZ ÖNKÉNTES EGÉSZSÉGPÉNZTÁRRÁ VONATKOZÓ ADÓJOGSZABÁLYOK A MOSTANI KORMÁNYZATI CIKLUSBAN

Forrás: VG-gyűlés

(2006–2010)

Év	Munkáltatói hozzájárulás	Egyéni befizetés	Egészségpénztári szolgáltatások köre	Szigorítás/enyhítés
2006	a minimálbér 100%-a (havi 62,5 ezer Ft), de nyugdíjpénztárral együtt 81,2 ezer Ft tb-járulementes költség	<ul style="list-style-type: none"> az szja-kedvezményt felváltja az adójóváírás, vagyis egy kiválasztott pénztártípusba kerülhet vissza a kedvezmény az egyéni befizetések 30%-a, max. évi 100 ezer Ft leírható az szja-ból; a befizetéseket összevonták az önszegélyező pénztárral, valamint a nyugdíjpénztárral közös limitet határoztak meg (évi 120 000 Ft) 10% szja-kedvezmény a prevencióra 10% szja-kedvezmény a legalább kétéves lekötésre 	A pénztártörvényben, ill. a kormányrendeletben meghatározott szolgáltatások, ami gyakorlatilag a gyógyító szolgáltatások teljes körét és az igazi prevenció szolgáltatásokat takarja	
2007	<ul style="list-style-type: none"> a minimálbér 20%-a (havi 13,1 ezer Ft); nyugdíjpénztár havi 32,7 ezer Ft a cafeteriajuttatások maximális összege évi 400 000 Ft 	A 2006. évi szabályozás azzal a változtatással, hogy a 100 000 Ft-os keretbe a kétéves lekötés és prevenció is belekerült	A pénztártörvény 2007. júniustól két részre bontotta az egészségpénztári szolgáltatásokat: <ul style="list-style-type: none"> továbbra is szja-mentes (kiegészítő egészségbiztosítási) szolgáltatások, mint gyógyszer, optika, gyógyászati segédeszköz, orvosi ellátás, fogászat, gyógyfürdő, gyógyüdülés, fitness, táppénz-kiegészítés szja-köteles (életmódjavító) szolgáltatások, mint rekreációs üdülés, természetgyógyászat, életmódjavító kúrák, fog- és szájalpolási termékek, sporteszközök 	Szigorítás: <ul style="list-style-type: none"> a munkáltatói hozzájárulás összege ötödére csökkent az egészségpénztár bekerült a cafeteriajuttatások közé, melynek maximális összegét évi 400 ezer forintban határozták meg az egészségpénztári szolgáltatások fele (a prevenció szolgáltatások) adókötelessé vált
2008	<ul style="list-style-type: none"> a minimálbér 30%-a (havi 20,7 ezer Ft); nyugdíjpénztár havi 41,4 ezer Ft a cafeteriajuttatások maximális összege továbbra is évi 400 000 Ft 	ugyanaz	2008. januártól a sportolás ismét adómentes (családtagonként évente a minimálbér erejéig lehet költeni)	Enyhítés: <ul style="list-style-type: none"> az egészségpénztári szolgáltatások között a sport fejenként évi 69 ezer forintig újra adómentes lett, igaz, a felett adózni kell utána
2009	<ul style="list-style-type: none"> nincs változás (a minimálbér 30%-a) eltörölték a cafeteriajuttatások maximális határát 	ugyanaz		Enyhítés: <ul style="list-style-type: none"> a cafeteriajuttatásoknak nincs felső határa
2010	<ul style="list-style-type: none"> nincs változás (a minimálbér 30%-a), de az 25%-os extra adóval terhelt 	ugyanaz		Szigorítás: <ul style="list-style-type: none"> a munkáltatói hozzájárulást extra adó terheli (25%)